

Bruselj, 15. marec 2018
(OR. en)

7165/18

SOC 141
EMPL 103
ECOFIN 239
EDUC 99

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Datum:	15. marec 2018
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	6570/18 + COR 1
Zadeva:	Letni pregled rasti in skupno poročilo o zaposlovanju za leto 2018 – sklepi Sveta (15. marec 2018)

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o letnem pregledu rasti in skupnem poročilu o zaposlovanju za leto 2018, ki jih je Svet sprejel na seji 15. marca 2018.

Letni pregled rasti in skupno poročilo o zaposlovanju za leto 2018

sklepi Sveta

SVET OB UGOTAVLJANJU NASLEDNJEGA:

1. Stanje na področju zaposlovanja in socialnih razmer se še naprej enakomerno izboljšuje, hkrati pa še vedno obstajajo velike razlike znotraj držav članic in med njimi.
2. Stopnja brezposelnosti v EU je novembra 2017 znašala 7,3 % (8,7 % v območju eura). Zaposlenost je v tretjem četrtletju leta 2017 za 2,1 % presegla najvišjo vrednost iz obdobja pred krizo, brezposelnost mladih in dolgotrajna brezposelnost pa se še naprej zmanjšujeta. Vendar brezposelnost mladih še vedno znaša 16,7 %, medtem ko je v nekaterih državah članicah skoraj polovica vseh brezposelnih dolgotrajno brezposelnih. V mnogih državah članicah sta obe vrsti brezposelnosti še vedno precejšnje breme.
3. Cilj 75-odstotne zaposlenosti moških in žensk iz strategije Evropa 2020 je sicer uresničljiv, vendar bodo v mnogih državah članicah potrebne znatne izboljšave, preden bodo lahko doseženi nacionalni cilji. Povečati bo treba zlasti stopnjo delovne aktivnosti žensk. Vrzel stopnje zaposlenosti po spolu je ostala nespremenjena: čeprav so razlike med državami članicami precej velike, pa je stopnja zaposlenosti v EU v drugem četrtletju leta 2017 za ženske znašala 66,4 %, za moške pa 78 %.
4. Razpoložljivi dohodek gospodinjstev se še naprej povečuje in je v EU že dosegel vrh iz leta 2009, in sicer predvsem zaradi množitve delovnih mest, deloma pa tudi zaradi višjih plač. Vendar je v mnogih državah članicah razpoložljivi dohodek gospodinjstev še vedno pod ravno izpred krize. Delež ljudi, ki jim grozi revščina ali socialna izključenost, se je še naprej zmanjševal in zdaj dosegel raven iz leta 2008. Razlog za to je predvsem znatno zmanjšanje stopnje hudega materialnega pomanjkanja in deleža oseb, ki živijo v gospodinjstvih (pretežno) brez delovno aktivnih članov.

5. Kljub tem pozitivnim trendom je skupno število ljudi, ki jim grozi revščina ali socialna izključenost, še vedno zelo visoko: 118 milijonov oseb ali 23,5 % skupnega prebivalstva v letu 2016 (22,5 % pri moških in 24,4 % pri ženskah). To pomeni, da je EU še daleč od uresničitve cilja iz strategije Evropa 2020, v skladu s katerim naj bi število oseb, ki jim grozi revščina ali socialna izključenost, zmanjšali za najmanj 20 milijonov.
6. V mnogih državah članicah se stanje v smislu globine in trajanja revščine ves čas slabša, obstajajo pa tudi znaki, da se zmanjšuje ustreznost socialnih ugodnosti, kot je razvidno iz povečanja tveganja revščine za ljudi, ki živijo v gospodinjstvih, ki so brez ali pretežno brez delovno aktivnih članov. Zakoreninjenost razmeroma velikih dohodkovnih neenakosti, ki so pogosto povezane z neenakimi možnostmi pri dostopu do izobraževanja, usposabljanja in socialne zaščite ter odražajo slabe rezultate na trgu dela, vzbuja veliko skrb v zvezi s socialnim vključevanjem in trajno gospodarsko rastjo. Zlasti ranljivi so še vedno otroci, saj več kot 25 milijonom otrok (tj. 26,4 %) grozi revščina ali socialna izključenost.
7. Zaposlovanje in socialna vprašanja so v preteklih ciklih semestra prihajala čedalje bolj v ospredje. Nedavna razglasitev evropskega stebra socialnih pravic je še dodatno opozorila na pomen socialne razsežnosti EU. Ta steber naj bi bil pri obravnavanju obstoječih in prihodnjih izzivov vodilo za doseganje učinkovitih zaposlitvenih in socialnih rezultatov, neposredno povezanih z izpolnjevanjem osnovnih potreb ljudi, ter za zagotavljanje boljšega uveljavljanja in izvajanja socialnih pravic. Je nekakšen kompas za oblikovanje skupnega pristopa k varovanju in razvoju socialnih pravic in k spodbujanju zbliževanja v smeri višjih socialnih standardov;

OB POUDARJANJU NASLEDNJEGA:

8. Z nadaljevanjem gospodarske rasti so se izboljšale tudi razmere na trgu dela. Ustvarjanje delovnih mest se neomajno nadaljuje. Vendar z rezultati ne smemo in ne moremo biti zadovoljni, temveč si je treba še naprej prizadevati za zbliževanje v smeri višjih ciljev na področju zaposlovanja in socialnih vprašanj. Zato je dobrodošlo nadaljnje uresničevanje prednostnih nalog iz letnega pregleda rasti, zlasti pa osredotočanje na zaposlovanje in socialna vprašanja ter tri prednostne stebre, ki so: spodbujanje naložb, izvajanje strukturnih reform in zagotavljanje odgovornih fiskalnih politik.

9. Število opravljenih ur na zaposlenega se je povečevalo bistveno počasneje kot stopnja zaposlenosti. Delež tistih, ki neprostoovoljno delajo s krajšim delovnim časom oz. za določen čas, je še vedno visok. Segmentacija trga dela je še vedno velik problem v mnogih državah članicah, res pa so za ta fenomen značilne precejšnje razlike. Rast plač ostaja skromna, še vedno pa je tudi precej revščine med zaposlenimi. Zato se je treba osredotočiti tako na kakovost kot tudi število delovnih mest in si pri tem prizadevati za odpravo revščine pri zaposlenih.
10. Na spreminjajoči se trg dela se je treba odzvati s sodobnimi politikami na področju izobraževanja ter znanj in spretnosti, zato bi se morali tudi v letnem pregledu rasti in priporočilih za posamezne države osredotočiti na to vprašanje. Med posebnimi izzivi za EU so tudi tesna odvisnost učnih rezultatov od socialno-ekonomskega in migrantskega ozadja, majhna udeležba v vseživljenjskem učenju, neusklajenost med ponudbo znanj in spretnosti in povpraševanjem po njih, v nekaterih primerih pa tudi pomanjkanje ustrezno kvalificirane delovne sile. Zaradi pojava novih oblik dela in čedalje večjega števila prehodov na poklicni poti, bi bilo morebiti potrebno tudi nenehno posodabljanje sistemov socialne zaščite, da bi bili vsi delavci, ne glede na zaposlitveni status, zaščiteni in bi lahko v celoti izkoristili nove priložnosti, ki jih prinašajo npr. digitalizacija ter socialno in zeleno gospodarstvo.
11. Ženske pomenijo velik neizkoriščen potencial na trgu dela; njihovo vključitev na trg dela bi bilo treba podpreti s sodobnimi politikami za usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja, namenjenimi ženskam in moškim, kar zajema dostop do kakovostnega in ne predragega otroškega varstva in prilagodljive oblike dela, po potrebi tudi odpravo fiskalnih odvratilnih ukrepov za prejemnike drugega dohodka, poleg tega pa zmanjšanje razlik med plačami žensk in moških.
12. Nekatere skupine še vedno niso zadostno vključene na trg dela, kar je ovira na poti do višje stopnje zaposlenosti. Posebni izzivi so povezani s stopnjo delovne aktivnosti mladih, zakonito prebivajočih državljanov tretjih držav, starejših delavcev, dolgotrajno brezposelnih in večkratno prikrajšanih oseb, invalidnih oseb in oseb z nizkimi kvalifikacijami. Posebne potrebe teh skupin bi morali po potrebi obravnavati v okviru splošne politike trga dela in socialne politike. Pomemben za reševanje tega problema pa je uravnotežen pristop k socialni zaščiti in aktivnim politikam trga dela.

13. Za povečanje zmožnosti posameznikov za dejavno udeležbo v družbi in gospodarstvu so nujno potrebne socialne naložbe in preventivni pristopi, da bi zagotovili boljše rezultate na socialnem področju ter okrepili gospodarsko odpornost in produktivnost. Uspešna in učinkovita socialna zaščita pripomore k socialnemu vključevanju in ohranjanju življenjskega standarda ter preprečuje revščino in neenakost. Za delovno sposobno prebivalstvo, ki je izključeno iz trga dela, čeprav bi lahko delalo, je potrebna kombinacija ustrezne dohodkovne podpore, kakovostnih socialnih storitev in podpore za ponovno vključitev na trg dela, pa tudi prilagojene aktivne politike zaposlovanja. Tistim, ki ne morejo delati, bi bilo treba zagotoviti ustrezno podporo za socialno vključevanje. Podpora udeležbi staršev na trgu dela bi morala biti tesno povezana s politikami za usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja v današnjih časih ter z dostopom do otroškega varstva. Potrebni so preventivni ukrepi in zgodnje ukrepanje, da se zmanjša delež otrok, ki jim grozita revščina in socialna izključenost, ter prekine krog revščine, ki se vleče iz generacije v generacijo.
14. Demografske spremembe bodo tudi v prihodnje velik izziv, ki ga bo treba ustrezno obravnavati. Zagotoviti bo treba ustreznost pokojnin in obenem vzdržnost pokojninskih sistemov. Nedavna zvišanja upokojitvene starosti in prožnejše oblike dela so pripomogli tudi k večji udeležbi starejših delavcev na trgu dela, vendar je treba narediti še več. Tudi dodatne pokojnine in druge oblike pokojninskega varčevanja bi v nekaterih državah članicah lahko imele pozitivno vlogo. Te morajo spremljati dodatni ukrepi, npr. politike za usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja; posodobitve delovnega okolja ob hkratnem varovanju kakovostnih delovnih razmer; izboljšanje ozaveščenosti med delodajalci in prožnejše rešitve za prehod v upokojitev. Z reformami sistemov dolgotrajne oskrbe naj bi zagotovili vzdržnost ustrezne, cenovno ugodne in kakovostne dolgotrajne oskrbe ter dostop do takšne oskrbe. Tudi dostop do kakovostnega preventivnega in kurativnega zdravstvenega varstva je pogoj za zdravo in aktivno prebivalstvo ter za gospodarsko blaginjo. Pozornost bi bilo treba nameniti širjenju informacij, da bi zagotovili ustrezen in enakopraven dostop do zdravstvenega varstva.
15. Učinkovit socialni dialog, ki upošteva nacionalne razmere in prakse, je nujen za povečanje skupne odgovornosti pri oblikovanju politik. Socialne partnerje in civilno družbo bi bilo treba ob ustreznem trenutku in smiselno vključiti v postopek oblikovanja evropskega semestra;

SVET EVROPSKE UNIJE POZIVA

DRŽAVE ČLANICE, NAJ:

- v nacionalnih programih reform upoštevajo prednostne naloge iz letnega pregleda rasti in skupnega poročila o zaposlovanju ter na ravni Unije in držav članic v skladu s svojimi pristojnostmi uresničujejo evropski steber socialnih pravic¹,
- uresničijo priporočila za posamezne države za leto 2017,
- okrepijo prizadevanja za uresničitev ciljev iz strategije Evropa 2020,
- se pri konvergenčnih prizadevanjih po potrebi opirajo na pregled socialnih kazalnikov iz skupnega poročila o zaposlovanju 2018, ki bo še izpopolnjen, prikaz uspešnosti zaposlovanja in prikaz uspešnosti socialne zaščite;

KOMISIJO, NAJ:

- se v okviru evropskega semestra še naprej osredotoča na zaposlovanje in socialna vprašanja,
- zagotovi, da bodo zaposlovanje ter socialna vprašanja in učinki ustrezno upoštevani v oceni politik držav članic,
- si z državami članicami prizadeva za aktiven dialog o kazalnikih iz pregleda socialnih kazalnikov, ob polnem spoštovanju delitve pristojnosti;

ODBOR ZA ZAPOSLOVANJE IN ODBOR ZA SOCIALNO ZAŠČITO, NAJ:

- v skladu z razglasitvijo evropskega stebra socialnih pravic ter sklepi Evropskega sveta z dne 14. decembra 2017 tesno sodelujeta z Evropsko komisijo pri izvajanju stebra znotraj dolgoročnega okvira za ukrepanje na ravni EU,

¹ EUCO 19/1/17 REV1.

- nadaljujeta delo v zvezi z večstranskim in tematskim nadzorom in primerjalnimi analizami ter še naprej spremljata razmere na področju zaposlovanja in socialne v državah članicah prek pregleda socialnih kazalnikov iz skupnega poročila o zaposlovanju 2018, ki bo še izpopolnjen, prikaza uspešnosti zaposlovanja in prikaza uspešnosti socialne zaščite, da bi lahko za Svet pripravila z dejstvi podprto podlago za razpravo v okviru evropskega semestra,
- zaradi predvidenega sprejetja skupnega poročila o zaposlovanju za leto 2019 skupaj s Komisijo nadaljujeta delo za izboljšanje pregleda socialnih kazalnikov, zlasti na področju dinamičnega trga dela in poštenih delovnih razmer,
- tesno sodelujeta z drugimi svetovalnimi odbori in stranmi, zlasti z Ekonomsko-finančnim odborom, Odborom za ekonomsko politiko, Odborom za izobraževanje, Delovno skupino na visoki ravni za javno zdravje in evropsko mrežo javnih zavodov za zaposlovanje, ter s tem zagotovita uravnoteženo obravnavo ekonomskih in socialnih vprašanj ter vprašanj na področju zaposlovanja v evropskem semestru,
- še naprej tesno sodelujeta z evropskimi socialnimi partnerji za spodbujanje učinkovitega socialnega dialoga na ravni EU in nacionalnih ravneh.
